

Porast zastrupitev z GHB - "mamilom za posilstva", pa tudi za pomirjanje po kokainu

V dveh tretjinah primerov na urgenci ugotavljajo kombinirane zastrupitve

Primer 21-letnice, ki so jo v noči s petka na soboto z reševalnim vozilom odpeljali v UKC Ljubljana, je v javnosti spet sprožil strah pred zlorabo GHB-ja, "mamila za posilstva".

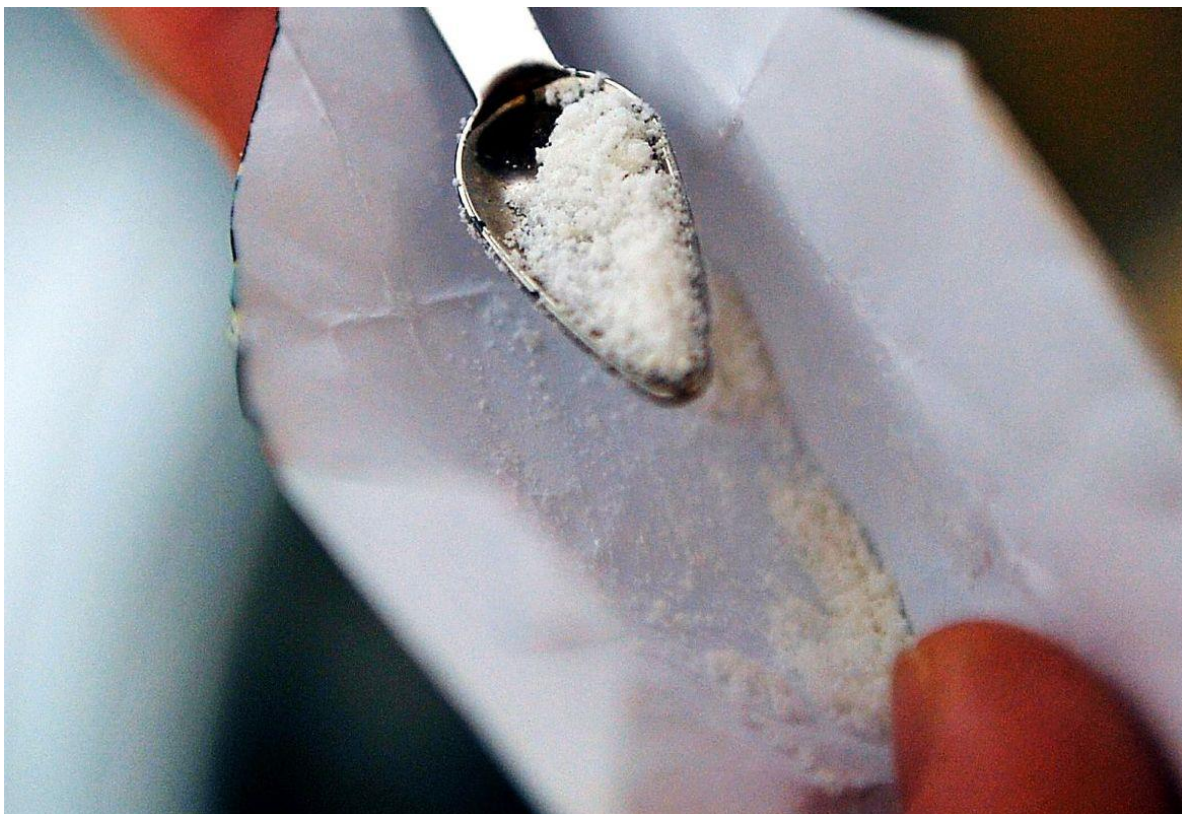
Tina Hacler

22. september 2014 ob 16:13

Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

GHB ali gama-hidroksibutirat je najpogosteje predstavljen kot "mamilom za posilstva", ki je običajno v tekoči obliki, brez vonja in okusa, zato ga žrtve ne morejo zaznati, toda v vseh primerih ne gre za "žrtve", saj ga nekateri vzamejo prostovoljno. Foto: EPA

Naslednji dan po uživanju kokaina ali amfetaminov uživalci mamilo GHB pogosto uporabljajo za sproščanje. Foto: EPA

Vodja centra za zastrupitve na interni kliniki UKC-ja Ljubljana Miran Brvar je potrdil, da se v zadnjih dveh letih srečujejo s povečanjem števila zastrupitve z mamilom GHB. "V prejšnjih

letih smo zdravili od dva do štiri primere letno, lani kar 31, letos pa do zdaj že več kot 20," je pojasnil. Foto: BoBo

Nudenje prve pomoči je "standardno" - treba je preveriti stanje zavesti, dihanje, žrtev položiti v položaj za nezavestnega in poklicati reševalce. Glavna nevarnost je, da bi nezavesten uživalec bruhal, vdihnil želodčno vsebino in se zadušil. Druga nevarnost pa je, da je GHB anestetik, ki zavira dihanje, in ponesrečenec ne bi dihal, kar bi lahko povzročilo okvaro možganov. Foto: BoBo

Skokovit porast zastрупitev z drogami za posilstvo

V ljubljanskem kliničnem centru so zato sklicali novinarsko konferenco, na kateri je vodja centra za zastрупitve na interni kliniki UKC-ja Ljubljana **Miran Brvar** potrdil, da se v zadnjih dveh letih res srečujejo s povečanjem števila zastрупitev z mamilom GHB.

"V prejšnjih letih smo zdravili od dva do štiri primere letno, lani kar 31, letos pa do zdaj že več kot 20," je pojasnil.

GHB ali gama-hidroksibutirat je mamilo, ki je običajno v tekoči obliki, brez vonja in okusa, zato ga žrtve ne morejo zaznati, toda v vseh primerih ne gre za "žrtve", saj ga nekateri vzamejo prostovoljno.

Uživalci kokaina GHB naslednji dan vzamejo za pomiritev

"Nekdo ga lahko popije, ker mu ga podtaknejo, lahko pa ga vzame tudi namenoma, za boljše počutje," je pojasnil Brvar. Nameni uživanja pri zadnjih so različni: lahko ga uporabljajo za boljše počutje, v manjših odmerkih povzroča euforijo, v večjih odmerkih pa uživalca umirja - npr. naslednji dan po uživanju kokaina ali amfetaminov tako uživalci GHB uporabljajo za sproščanje.

"V dveh tretjinah primerov na urgenci ugotavljamo kombinirane zastrupitve, torej hkrati še amfetamine, kokain, alkohol skoraj vedno," dodaja Brvar. Večinoma - v 90 odstotkih - so to moški med 25. in 30. letom starosti, pojasnjuje.

Bodite pozorni, če alkohol prenašate slabše kot običajno

Imeli pa so tudi več primerov štirih ali petih bolnikov naenkrat, ki so mamilo popili nevede in niso vedeli, da ga uživajo. Kako lahko posameznik sam ugotovi, da je popil kaj takega? *"Če je pil na zabavi manjšo količino alkohola in ob taki količini običajno ni izgubil zavesti, bil omotičen, vrtoglav, se slabo počutil, v tem primeru pa se mu to začne dogajati, bi lahko sam ali pa njegov prijatelj pomislil, da je nekaj narobe, da mu je bilo nekaj podtaknjeno,"* svetuje Brvar.

Nudjenje prve pomoči je "standardno" - treba je preveriti stanje zavesti, dihanje, žrtev položiti v položaj za nezavestnega in poklicati reševalce. *"Glavna nevarnost je, da bi nezavesten uživalec bruhal, vdihnil želodčno vsebino in se zadušil. Druga nevarnost pa je, da je to anestetik, ki zavira dihanje, in ponesrečenec ne bi dihal, zato bi prišlo do okvare možganov,"* pojasnjuje.

Pripravek je lahko preveč koncentriran

GHB so nekoč uporabljali kot anestetik, zdaj pa ga proizvajajo predvsem ilegalno, v laboratorijih, nato pa ga preprodajajo. *"Težava je v tem, da nihče ne ve, koliko je ta pripravek koncentriran, in zato lahko nenamoma pride do predoziranja,"* opozarja Brvar. Odmerek je odvisen od koncentracije pripravka v steklenici. Običajno ga odmerjajo na zamaške ali požirke - četrtno ali pol zamaška, en ali dva požirka, še dodaja vodja centra za zastrupitve.

Policija okoliščine zadnjega incidenta še preverja

O konkretnem primeru 21-letnega dekleta pa ni želel govoriti. Policija je tako do zdaj potrdila le, da so bili v noči s petka na soboto obveščeni o nezavestni 21-letnici, ki so jo z reševalnim vozilom odpeljali v UKC Ljubljana. Od bolnišnice za zdaj niso prejeli izsledkov analiz, ki bi potrjevali prisotnost prepovedanih mamil oz. sestavin, ki so značilne za prepovedana mamila, je pojasnil predstavnik za odnose z javnostmi na Policijski upravi Ljubljana Vinko Stojnšek, ki je dodal, da bodo policisti okoliščine še preverili.

Brvar je sicer na novinarski konferenci na splošno pojasnil, kako poteka zaznavanje GHB-ja: *"Na urgenci čim hitreje vzamemo vzorce urina in krvi, da dokažemo prisotnost v telesu - to lahko s testi naredijo na inštitutu za sodno medicino, na urgenci pa tega ne moremo."*

Pijačo imejte ves čas pod nadzorom

Lokal Gala Hala z ljubljanske Metelkove je sicer v soboto na družbenem omrežju Facebook objavil opozorilo, da se *"po Metelkovi sprehaja čedalje več idiotov, ki podtikajo v pijačo GHB"*. Kot so zapisali, se je zadeva *"spet ponovila"* v petek.

Goste zato pozivajo, naj bodo pozorni na svojo pijačo in tudi na svoje prijatelje. Nasvetu se pridružuje tudi policija, ki obiskovalcem vseh lokalov svetuje, da imajo pijačo - če je ta v kozarcu, pločevinki ipd. - ves čas pod nadzorom. Vsem, ki bi imeli konkretne informacije v zvezi s prepovedanimi mamili, priporoča, da te posredujejo policiji prek anonimnega telefona policije 080 1200.

Lani je Policijska uprava Ljubljana obravnavala 17 primerov predoziranja s prepovedanim mamilom GHB, policisti pa so z zbiranjem obvestil o teh primerih zbrali dovolj podatkov o osebi, ki so jo sumili prodaje GHB-ja na območju Ljubljane, da so jo ovadili.